Hentet fra:
https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Vitus

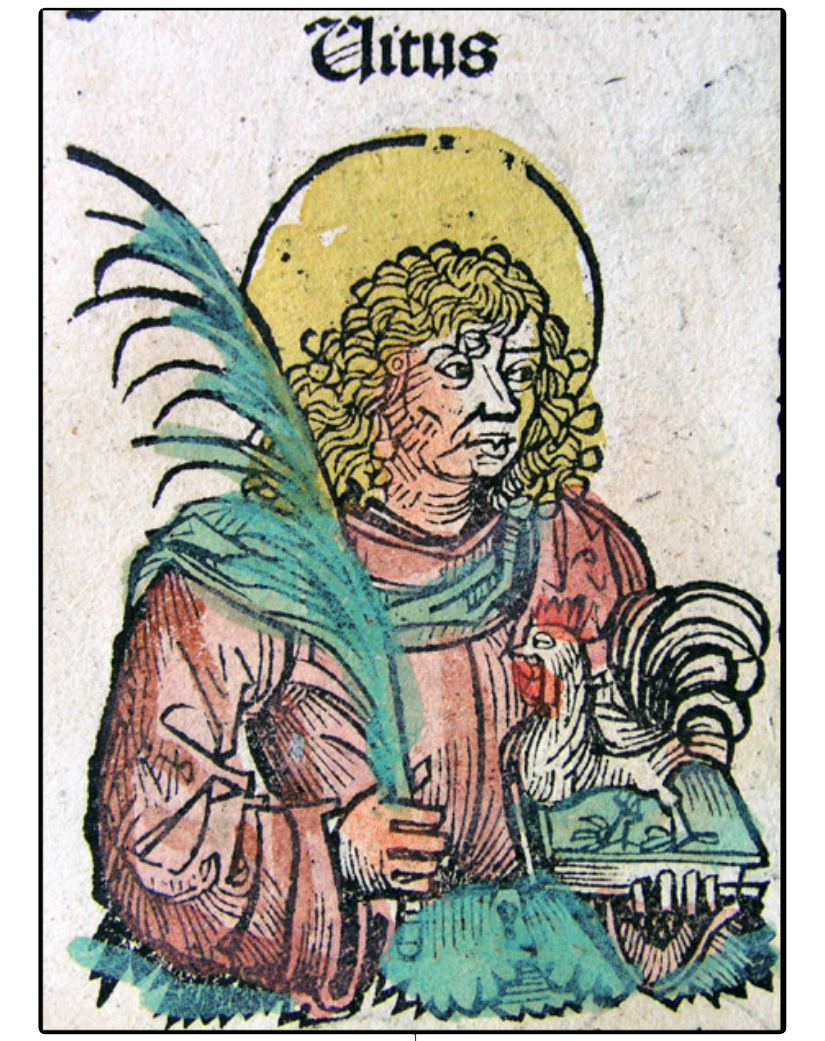

Sankt Vitus

År 303

År 1630

Hekser stilt for retten for bisarr oppførsel og rykninger

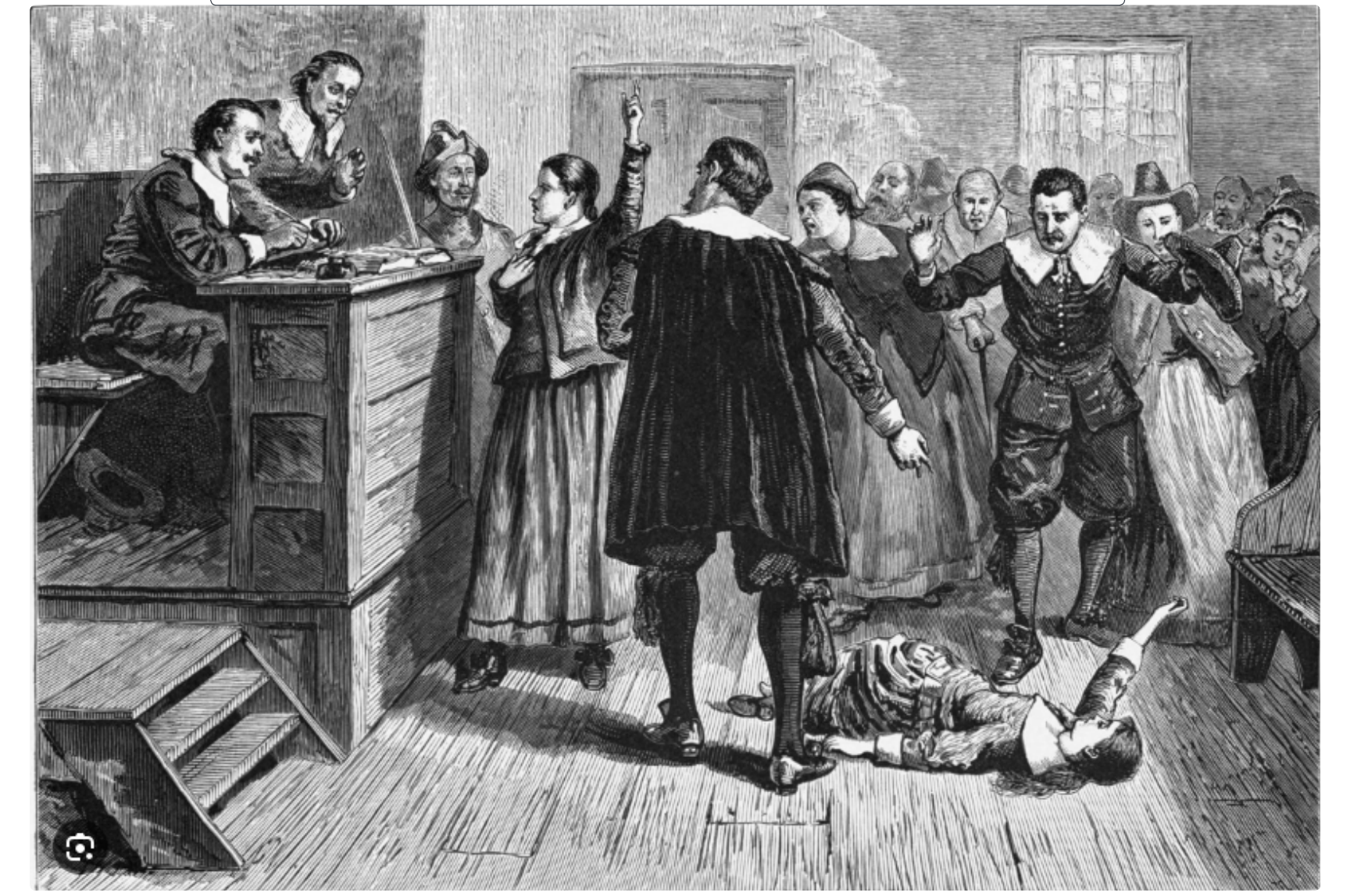

Hentet fra: https://no.wikipedia.org/wiki/Hekseprosessene_i_Salem

Hentet fra:
https://digitaltmuseum.no/021016124048/henrik-wergeland

Henrik Wergeland - Norges første Riksarkivar

År 1817

Forløperen til Arkivverket blir etablert - Riksarkivet på Akershus Slott

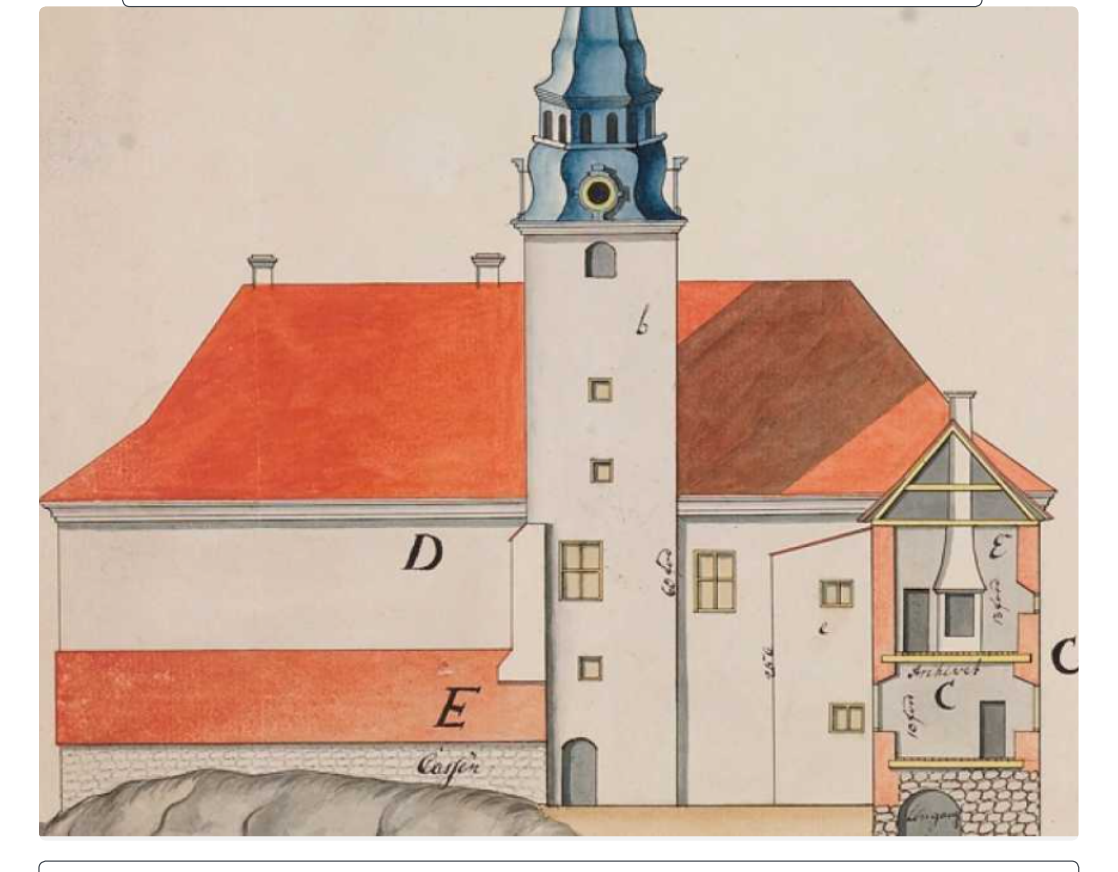

Hentet fra:
https://dokumenteneforteller.tumblr.com/post/141032644848/musespist

År 1855

Gaustad sykehus åpnet - første norske moderne psykiatriske sykehus

Foto: Væring, Olaf Martin Peder
Oslo Museum

Hentet fra:
https://digitaltmuseum.no/0210110447374/gaustad-sykehus

Bilder av Lunds medicinalberetning avfotografert av Arkivverket ved Per Ormestøyl

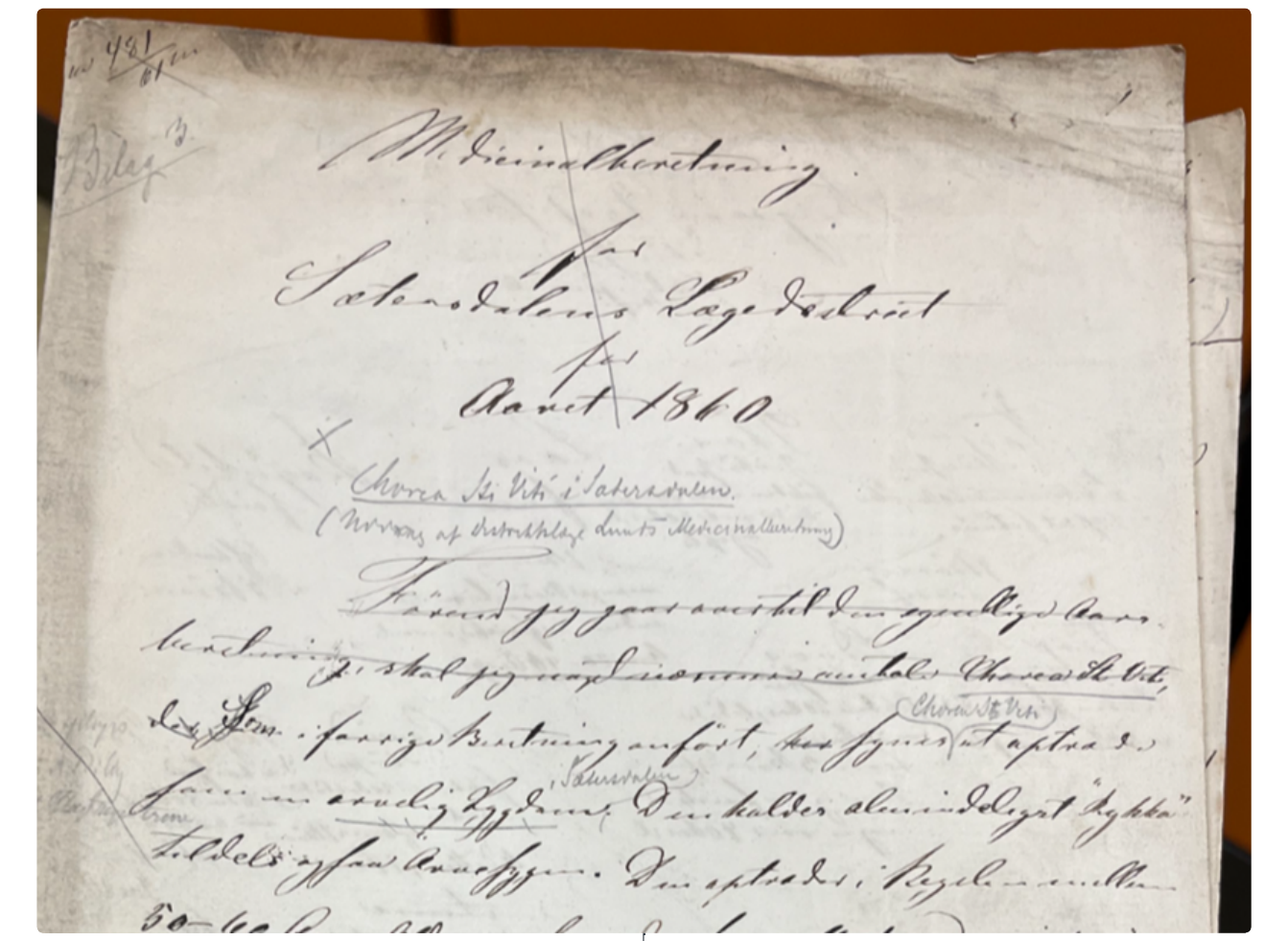

Distriktslege Johan Christian Lunds Medisinalberetning 1860

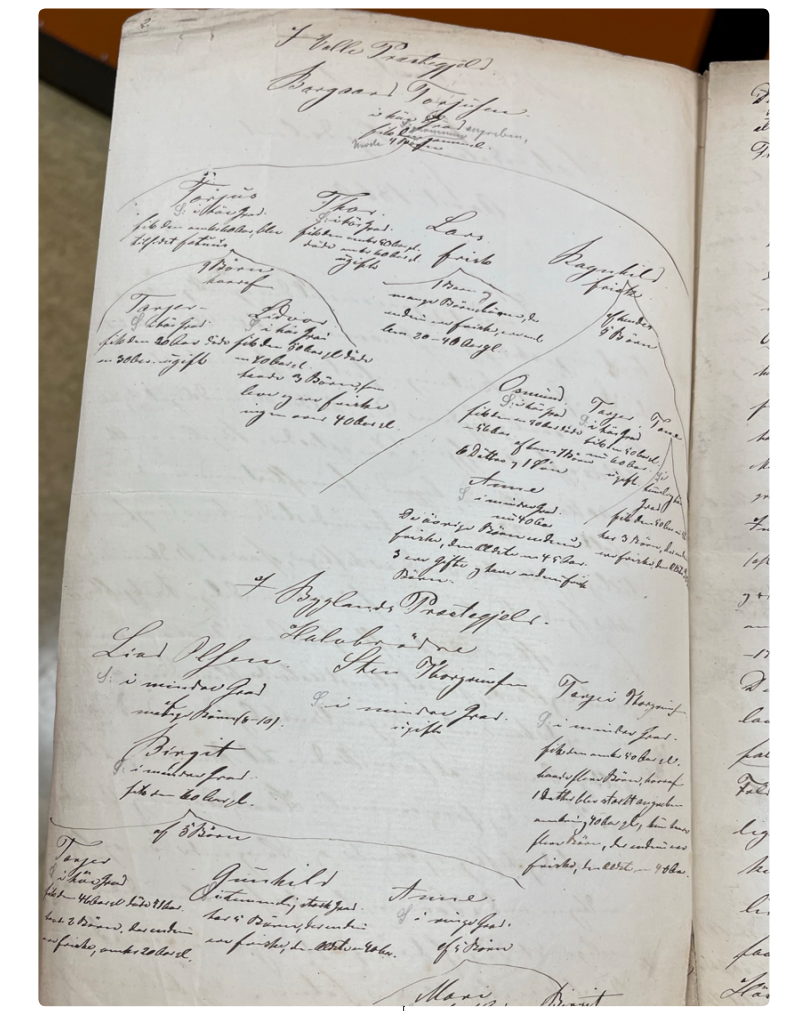

Lunds skisse over en familie i Setesdal

År 1860

Distriktslege Johan Christian Lund

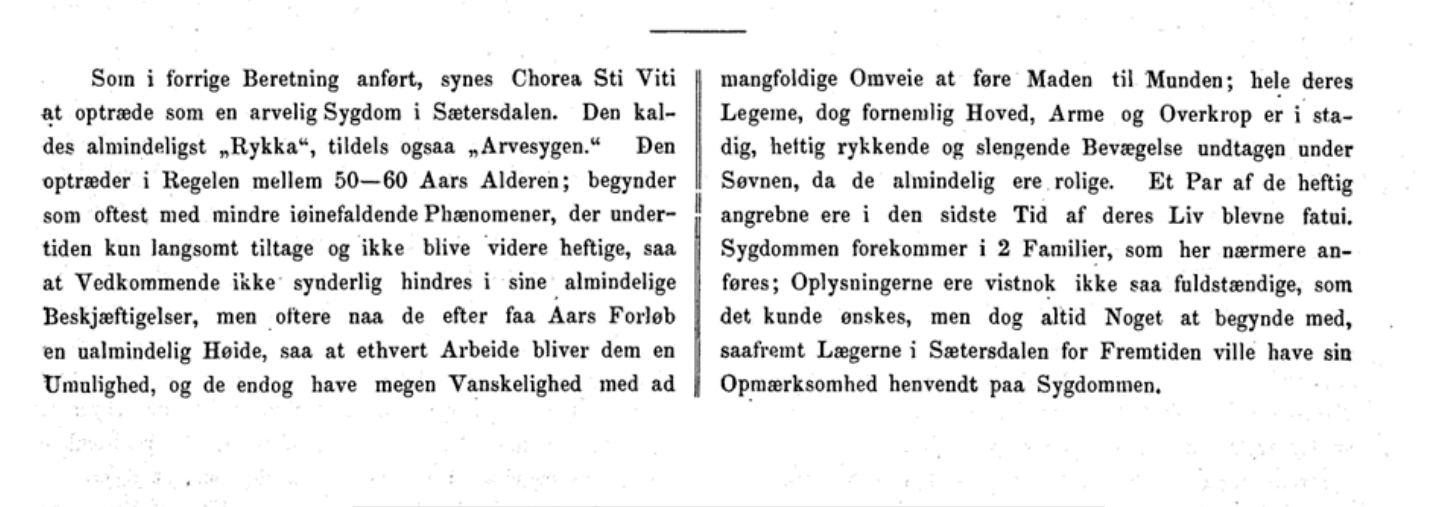

III. Chorea Sti Viti i Sætersdalen, Uddrag af Distriktslæge J. C. Lunds Medicinalberetning for 1860.

Som i forrige Beretning anført, synes Chorea Sti Viti at optræde som en arvelig Sygdom i Sætersdalen. Den kaldes almindeligst „Rykka", tildels ogsaa „Arvesygen." Den optræder i Regelen mellem 50—60 Aars Alderen; begynder som oftest med mindre iøinefaldende Phænomener, der undertiden kun langsomt tiltage og ikke blive videre heftige, saa at Vedkommende ikke synderlig hindres i sine almindelige Beskjæftigelser, men oftere naa de efter faa Aars Forløb en ualmindelig Høide, saa at ethvert Arbeide bliver dem en Umulighed, og de endog have megen Vanskelighed med ad mangfoldige Omveie at føre Maden til Munden; hele deres Legeme, dog fornemlig Hoved, Arme og Overkrop er i stadig, heftig rykkende og slengende Bevægelse undtagen under Søvnen, da de almindelig ere rolige. Et Par af de heftig angrebne ere i den sidste Tid af deres Liv blevne fatui. Sygdommen forekommer i 2 Familier, som her nærmere anføres; Oplysningerne ere vistnok ikke saa fuldstændige, som det kunde ønskes, men dog altid Noget at begynde med, saafremt Lægerne i Sætersdalen for Fremtiden ville have sin Opmærksomhed henvendt paa Sygdommen.

Bilder av Lunds medicinalberetning avfotografert av Arkivverket ved Per Ormestøyl

18

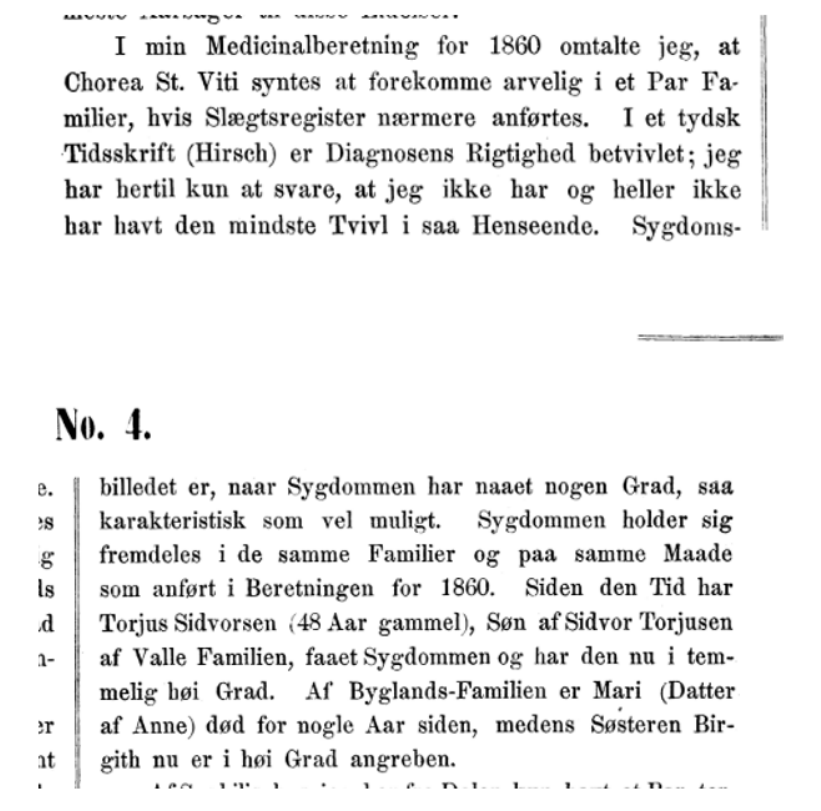

I min Medicinalberetning for 1860 omtalte jeg, at Chorea St. Viti syntes at forekomme arvelig i et Par Familier, hvis Slægtsregister nærmere anførtes. I et tydsk Tidsskrift (Hirsch) er Diagnosens Rigtighed betvivlet; jeg har hertil kun at svare, at jeg ikke har og heller ikke har havt den mindste Tvivl i saa Henseende. Sygdoms-

No. 4.

billedet er, naar Sygdommen har naaet nogen Grad, saa karakteristisk som vel muligt. Sygdommen holder sig fremdeles i de samme Familier og paa samme Maade som anført i Beretningen for 1860. Siden den Tid har Torjus Sidvorsen (48 Aar gammel), Søn af Sidvor Torjusen af Valle Familien, faaet Sygdommen og har den nu i temmelig høi Grad. Af Byglands-Familien er Mari (Datter af Anne) død for nogle Aar siden, medens Søsteren Birgith nu er i høi Grad angreben.

År 1868

Ørebeck og Quelprud siterer den tyske legen "Hirsch", som betviler Lunds sykdomsbeskrivelse

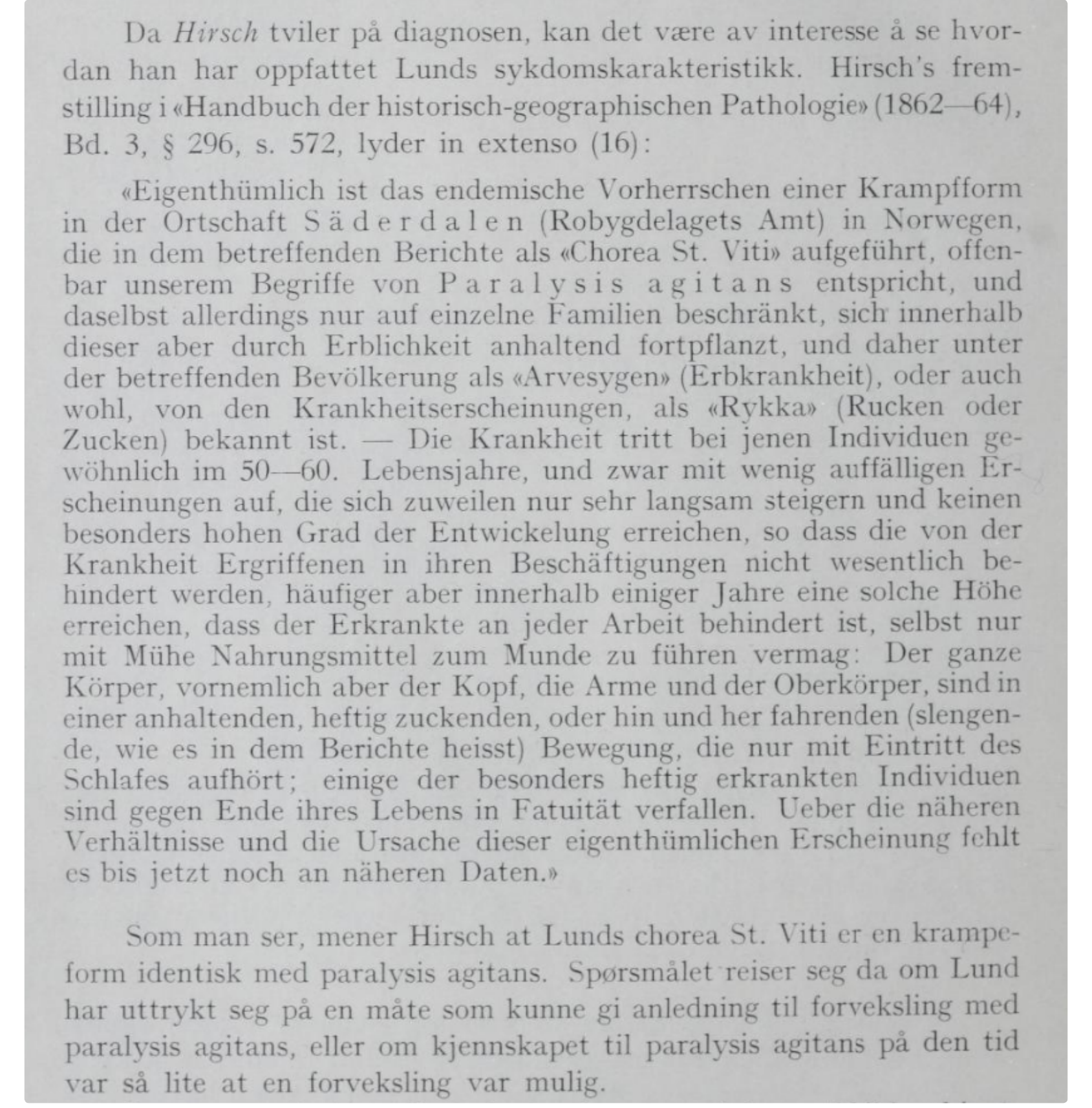

Da *Hirsch* tviler på diagnosen, kan det være av interesse å se hvordan han har oppfattet Lunds sykdomskarakteristikk. Hirsch's fremstilling i «Handbuch der historisch-geographischen Pathologie» (1862—64), Bd. 3, § 296, s. 572, lyder in extenso (16):

«Eigenthümlich ist das endemische Vorherrschen einer Krampfform in der Ortschaft Säderdalen (Robygdelagets Amt) in Norwegen, die in dem betreffenden Berichte als «Chorea St. Viti» aufgeführt, offenbar unserem Begriffe von Paralysis agitans entspricht, und daselbst allerdings nur auf einzelne Familien beschränkt, sich innerhalb dieser aber durch Erblichkeit anhaltend fortpflanzt, und daher unter der betreffenden Bevölkerung als «Arvesygen» (Erbkrankheit), oder auch wohl, von den Krankheitserscheinungen, als «Rykka» (Rucken oder Zucken) bekannt ist. — Die Krankheit tritt bei jenen Individuen gewöhnlich im 50—60. Lebensjahre, und zwar mit wenig auffälligen Erscheinungen auf, die sich zuweilen nur sehr langsam steigern und keinen besonders hohen Grad der Entwickelung erreichen, so dass die von der Krankheit Ergriffenen in ihren Beschäftigungen nicht wesentlich behindert werden, häufiger aber innerhalb einiger Jahre eine solche Höhe erreichen, dass der Erkrankte an jeder Arbeit behindert ist, selbst nur mit Mühe Nahrungsmittel zum Munde zu führen vermag: Der ganze Körper, vornemlich aber der Kopf, die Arme und der Oberkörper, sind in einer anhaltenden, heftig zuckenden, oder hin und her fahrenden (slengende, wie es in dem Berichte heisst) Bewegung, die nur mit Eintritt des Schlafes aufhört; einige der besonders heftig erkrankten Individuen sind gegen Ende ihres Lebens in Fatuität verfallen. Ueber die näheren Verhältnisse und die Ursache dieser eigenthümlichen Erscheinung fehlt es bis jetzt noch an näheren Daten.»

Som man ser, mener Hirsch at Lunds chorea St. Viti er en krampeform identisk med paralysis agitans. Spørsmålet reiser seg da om Lund har uttrykt seg på en måte som kunne gi anledning til forveksling med paralysis agitans, eller om kjennskapet til paralysis agitans på den tid var så lite at en forveksling var mulig.

Hentet fra:
https://en.wikipedia.org/wiki/George_Huntington

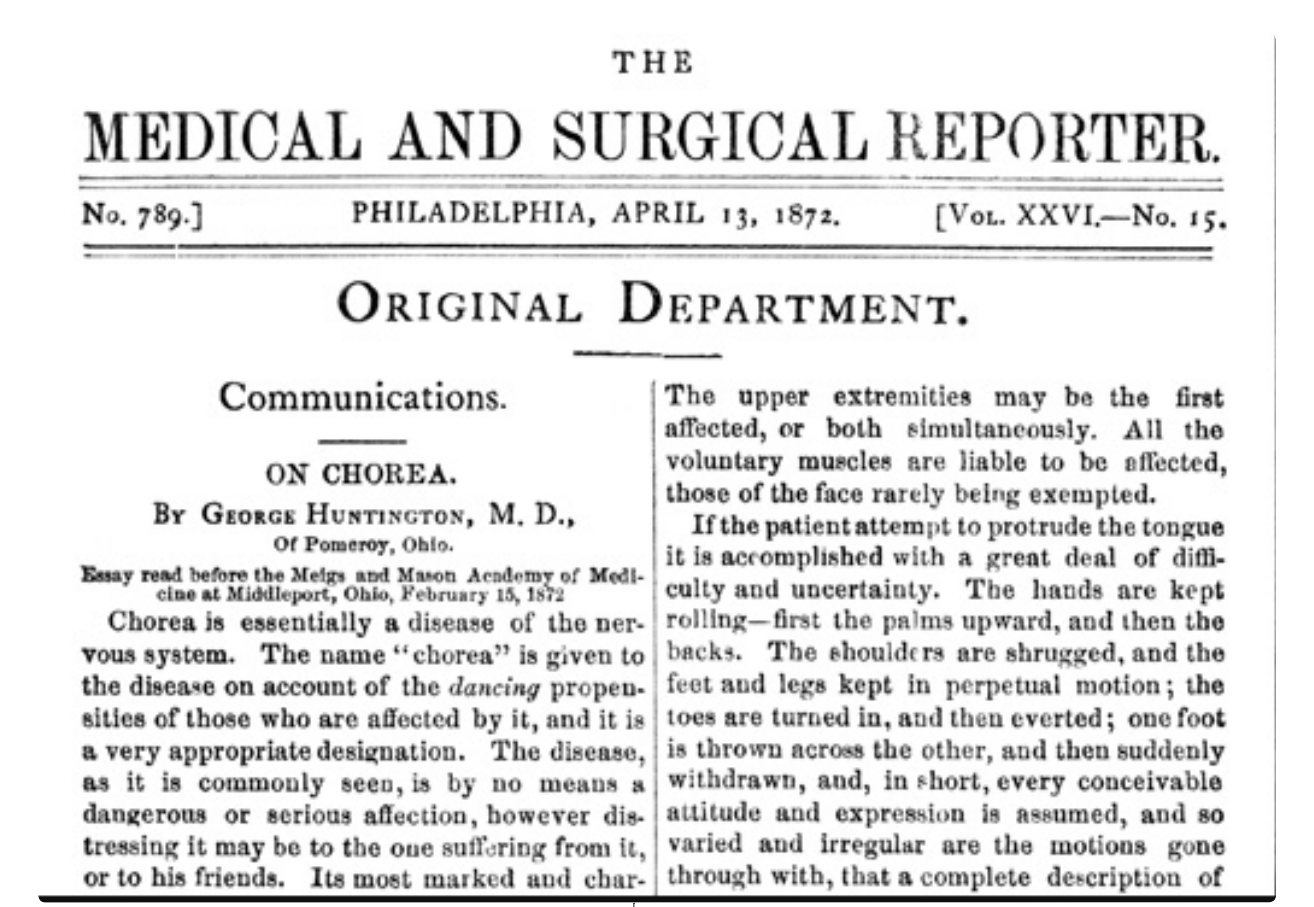

THE

MEDICAL AND SURGICAL REPORTER.

No. 789.] PHILADELPHIA, APRIL 13, 1872. [Vol. XXVI.—No. 15.

ORIGINAL DEPARTMENT.

Communications.

ON CHOREA.

By George Huntington, M. D., Of Pomeroy, Ohio.

Essay read before the Meigs and Mason Academy of Medicine at Middleport, Ohio, February 15, 1872

Chorea is essentially a disease of the nervous system. The name "chorea" is given to the disease on account of the dancing propensities of those who are affected by it, and it is a very appropriate designation. The disease, as it is commonly seen, is by no means a dangerous or serious affection, however distressing it may be to the one suffering from it, or to his friends. Its most marked and char-

The upper extremities may be the first affected, or both simultaneously. All the voluntary muscles are liable to be affected, those of the face rarely being exempted. If the patient attempt to protrude the tongue it is accomplished with a great deal of difficulty and uncertainty. The hands are kept rolling—first the palms upward, and then the backs. The shoulders are shrugged, and the feet and legs kept in perpetual motion; the toes are turned in, and then everted; one foot is thrown across the other, and then suddenly withdrawn, and, in short, every conceivable attitude and expression is assumed, and so varied and irregular are the motions gone through with, that a complete description of

Huntingtons kliniske beskrivelse av sykdommen fra 1872

År 1872

George Huntington

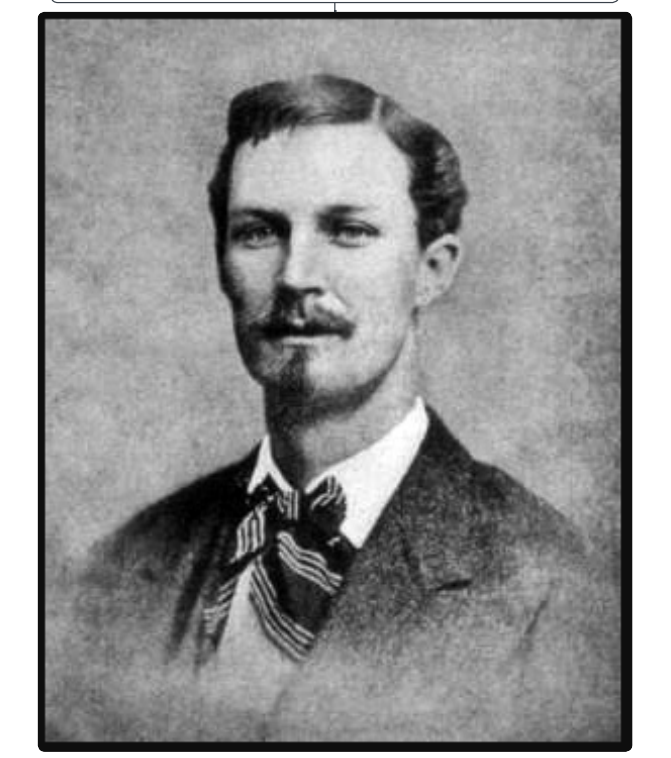

Hentet fra:
File:George Huntington (c. 1872).jpg - Wikimedia Commons

År 1910

Valen sinnsykeasyl utenfor Bergen åpnet

Valens asyl, ca 1930

Hentet fra:
https://valestiftinga.no/PDF/Guide%20til%20Gravlund.pdf

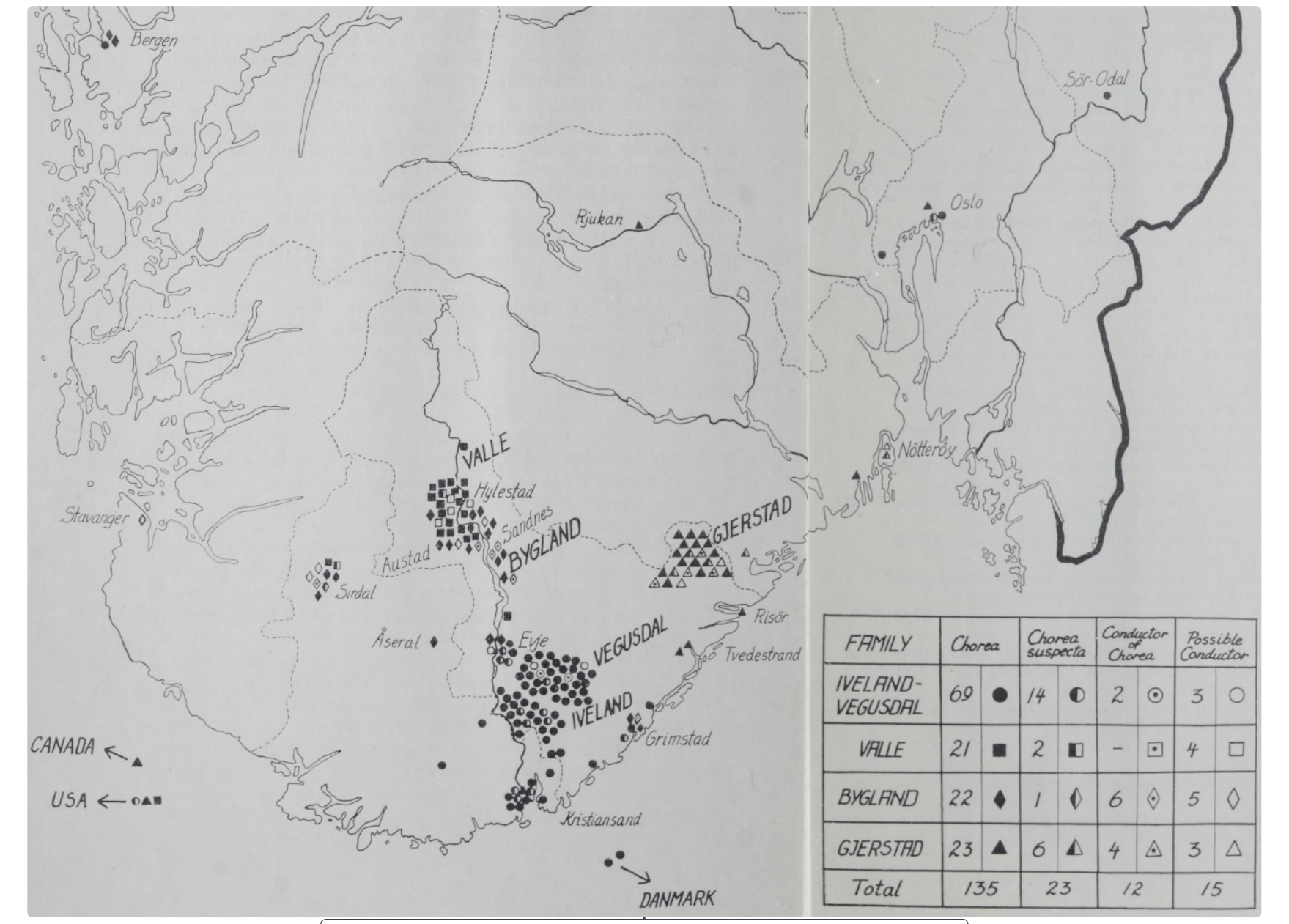

Family	Chorea		Chorea suspects		Conductor Chorea		Possible Conductor	
Iveland-Vegusdal	69	●	14	◐	2	⊙	5	○
Valle	21	■	2	◧	–	⊡	4	□
Bygland	22	◆	1	◈	6	◇	5	◇
Gjerstad	23	▲	6	◭	4	△	3	△
Total	135		23		12		15	

Ørbeck og Quelpruds kartlegging geografisk

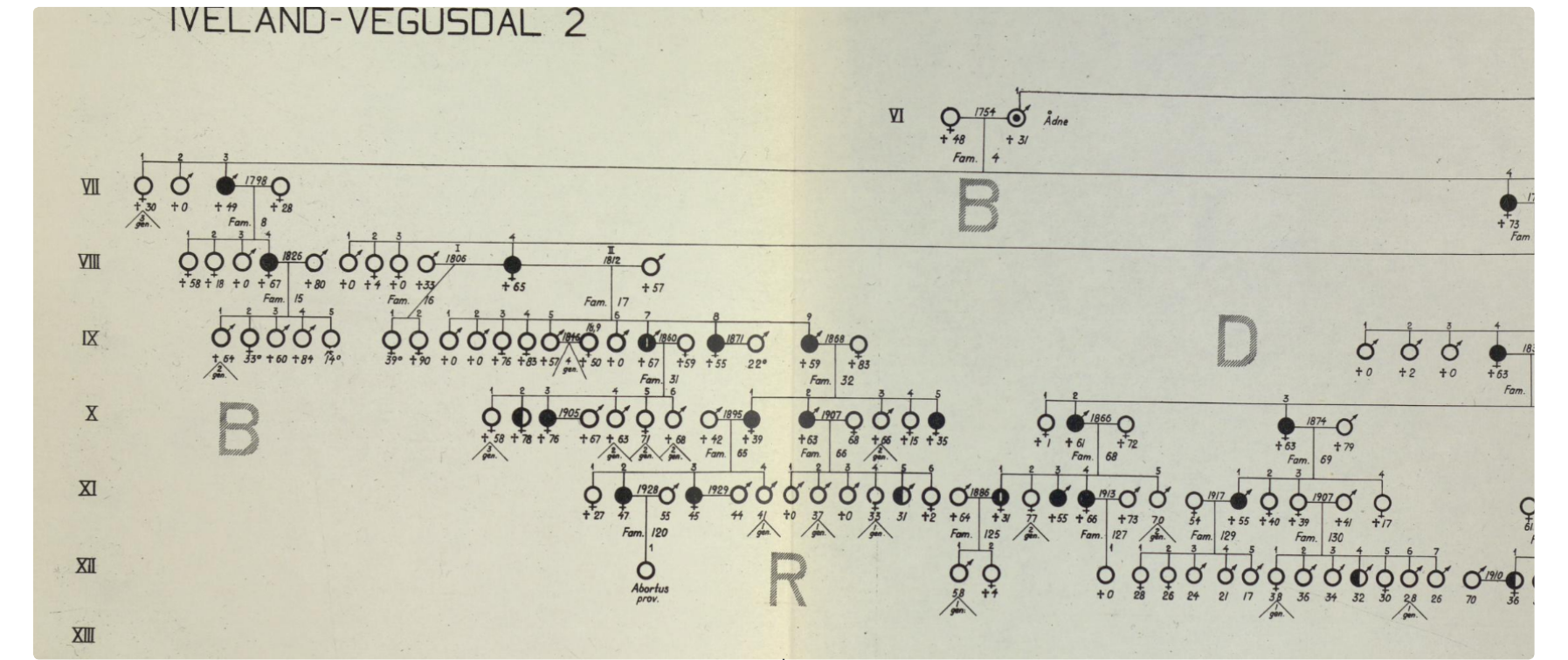

Ørbeck og Quelpruds kartlegging av familietrær i Setesdalsområdet

År 1954

Ørbeck og Quelpruds bok "Setesdalsrykka" fra 1954 - en historisk-geografisk, medisinsk og genealogisk-arvebiologisk fremstilling av lidelsen

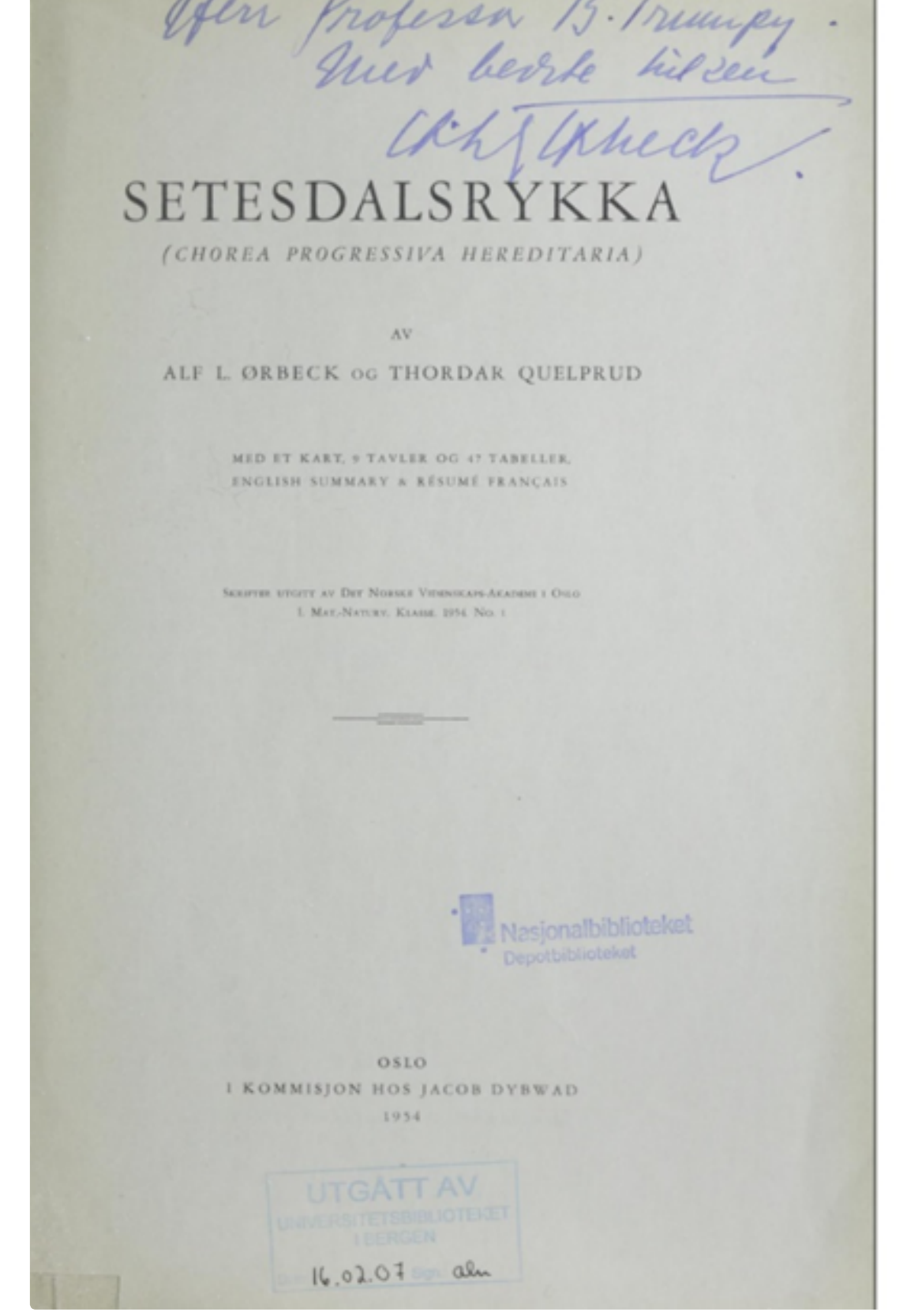

[illegible] Professor B. Trumpy.
Med beste hilsen

SETESDALSRYKKA

(CHOREA PROGRESSIVA HEREDITARIA)

AV

ALF L. ØRBECK OG THORDAR QUELPRUD

MED ET KART, 9 TAVLER OG 47 TABELLER,
ENGLISH SUMMARY & RÉSUMÉ FRANÇAIS

Skrifter utgitt av Det Norske Videnskaps-Akademi i Oslo
I. Mat.-Naturv. Klasse. 1954. No. 1

OSLO
I KOMMISJON HOS JACOB DYBWAD
1954

Nasjonalbiblioteket
Depotbiblioteket

UTGÅTT AV
UNIVERSITETSBIBLIOTEKET
I BERGEN
16.02.07

Bilder fra boken tatt av Arkivverket ved Per Morten Sørli-Nesset

År 1980

Landsforeningen for Huntington etablert i Norge

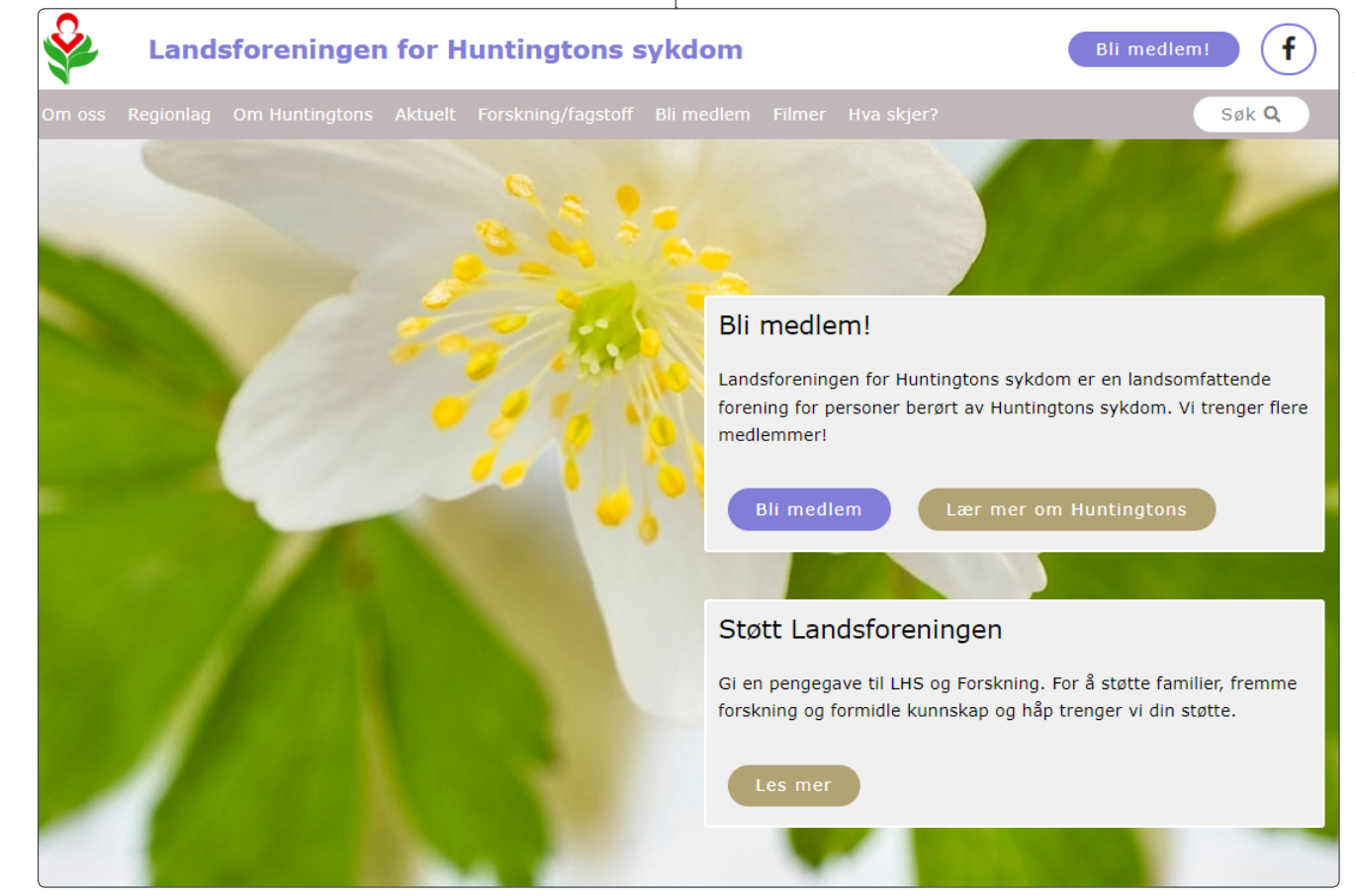

Bli medlem!

Landsforeningen for Huntingtons sykdom er en landsomfattende forening for personer berørt av Huntingtons sykdom. Vi trenger flere medlemmer!

Støtt Landsforeningen

Gi en pengegave til LHS og Forskning. For å støtte familier, fremme forskning og formidle kunnskap og håp trenger vi din støtte.

Skjermbilde fra: https://www.huntington.no/

Skjermbilde fra:
https://www.oslo-universitetssykehus.no/fag-og-forskning/nasjonale-og-regionale-tjenester/senter-for-sjeldne-diagnoser/om-senteret

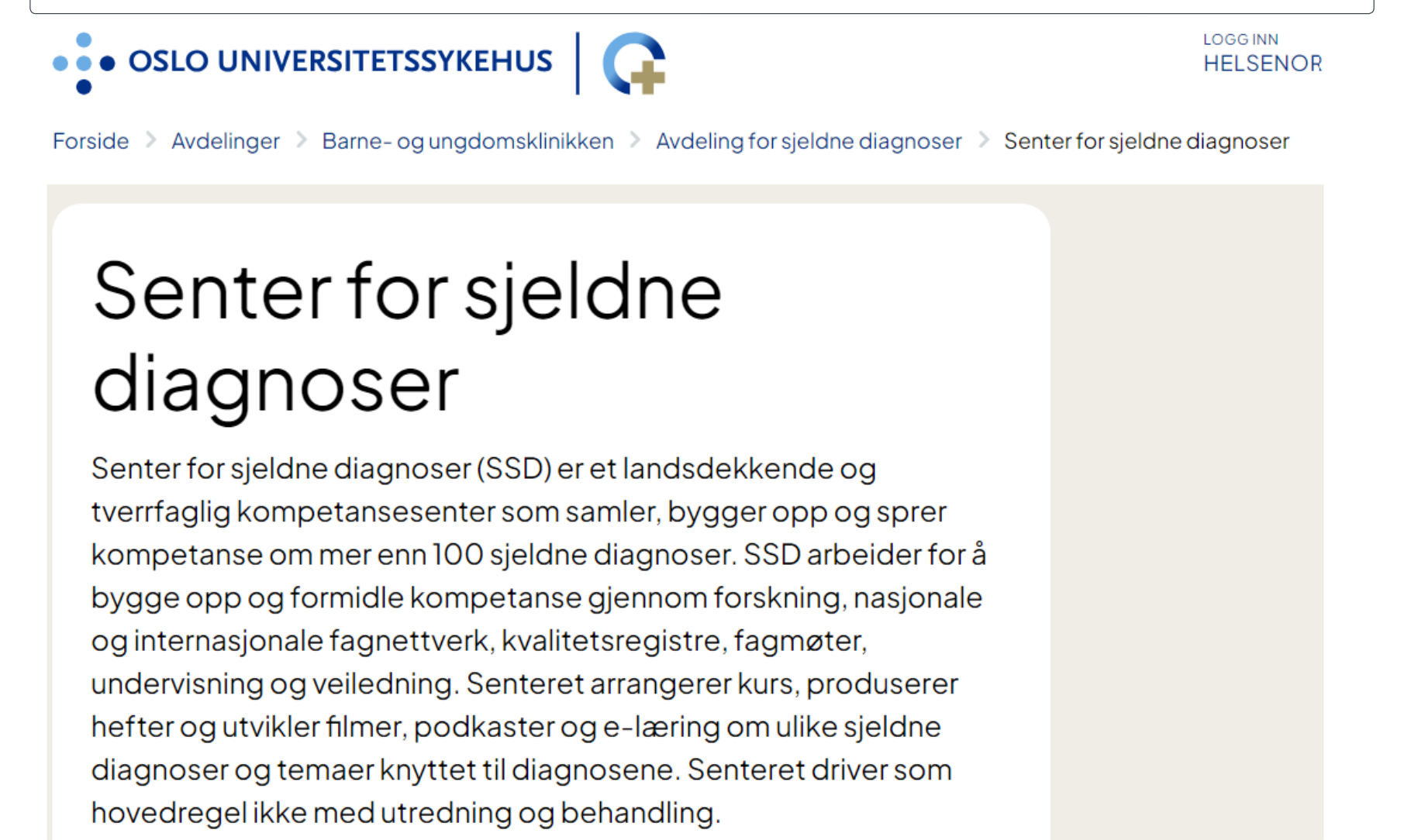
OSLO UNIVERSITETSSYKEHUS
LOGG INN
HELSENOR
Forside > Avdelinger > Barne- og ungdomsklinikken > Avdeling for sjeldne diagnoser > Senter for sjeldne diagnoser

Senter for sjeldne diagnoser

Senter for sjeldne diagnoser (SSD) er et landsdekkende og tverrfaglig kompetansesenter som samler, bygger opp og sprer kompetanse om mer enn 100 sjeldne diagnoser. SSD arbeider for å bygge opp og formidle kompetanse gjennom forskning, nasjonale og internasjonale fagnettverk, kvalitetsregistre, fagmøter, undervisning og veiledning. Senteret arrangerer kurs, produserer hefter og utvikler filmer, podkaster og e-læring om ulike sjeldne diagnoser og temaer knyttet til diagnosene. Senteret driver som hovedregel ikke med utredning og behandling.

Senter for sjeldne diagnoser etableres

År 1992

År 1993

Detaljert kartlegging av Huntington-genet i 1993

HOME
ABOUT US
RESEARCH
APPLY FOR FUNDING
Hereditary Disease Foundation
CONTACT
NEWS & EVENTS
DONATE

Huntington's Disease in Venezuela

Skjermbilde fra:
https://www.hdfoundation.org/venezuela

År 2019

Norske helsearkiv åpnet - pasientjournaler fra spesialisthelsetjenesten

Norsk helsearkiv

"Alle havner på Tynset." Foto: Vegard Breie/Arkivverket